

Taide monialaisissa konteksteissa - Polkuja yhteistyön rakentumiseen

2021

Taiteen edistämiskeskus
Centret för konstfrämjande
Arts Promotion Centre Finland

Sisällys

Materiaalin tavoitteet.....	3
Kohderyhmät.....	4
Avainkäsitteet.....	5
Yhteistyöpolku.....	6
Välittäjän tehtäviä.....	7
Tilaaajan rooli.....	8
Taiteilijan työ.....	9
Osallistujan vaiheet.....	10
Arvokartta.....	11

Materiaalin tavoitteet

Tämän materiaalin tavoitteena on edistää taiteen välittymistä yhteiskunnan eri osa-alueille. Taiteilija voi toimia monialaisissa konteksteissa esimerkiksi osana työelämän organisaatioiden kehittämistä tai osana erilaisia sosiaali- ja terveysalan yhteisöjä.

Materiaalin tuottamisen taustalla on keskustelu taiteen laajentuvista merkityksistä sekä uudistettu kuntien kulttuuritoimintalaki (2019), joka kannustaa laajemmin hyödyntämään taide- ja kulttuurialan ammattilaisten asiantuntijuutta kunnan palveluiden kehittämisessä.

Tässä materiaalissa havainnollistetaan työn tilaajan, taiteilijan, välittäjän ja taiteeseen osallistuvan polkuja, jotka luovat itsessään monitasoisen kokonaisuuden. Materiaalissa eri osapuolten työn vastuualueita ja vaiheita havainnollistetaan yksinkertaistetussa muodossa. Näin tämä materiaali voi toimia keskustelun avaajana tai reflektiopintana erilaisten todellisten yhteistyöprosessien hahmottamiseksi.

Materiaalin tavoitteena on toimia käytännönläheisenä työkaluna, joka sujuvoittaa uusien yhteistyöprosessien käynnistymistä. Usein kyse on urauurtavista, uusista yhteistyöprosesseista, joissa kohtaa erilaiset työkuulttuurit ja toimintatavat ja joille ei välttämättä ole esimerkkejä, joista ottaa mallia.

Kohderyhmät

Materiaali on suunnattu erityisesti seuraaville toimijoille:

- Taidepalveluiden ostajat ja uusien taidetta sisältävien yhteistyömallien tilaajat
- Ammattimaiset taiteen välittäjät, tuottajat ja kehittäjät, jotka tarjoavat taiteilijan asiantuntijuutta erilaisiin monialaisiin konteksteihin
- Taiteilijat, joiden työnkuva laajentuu erilaisiin yhteisöihin ja tavoitteellisiin yhteistyömuotoihin
- Taide- ja kulttuurialan opiskelijat
- Eri alojen asiantuntijat, jotka haluavat luoda uusia yhteistyömalleja taiteilijoiden kanssa

Avainkäsitteitä

Tässä materiaalissa tarkastellaan monialaista yhteistyötä neljästä näkökulmasta:

Välittäjä toimii tilaajan ja taiteilijan välillä sujuvoittaen yhteistyötä

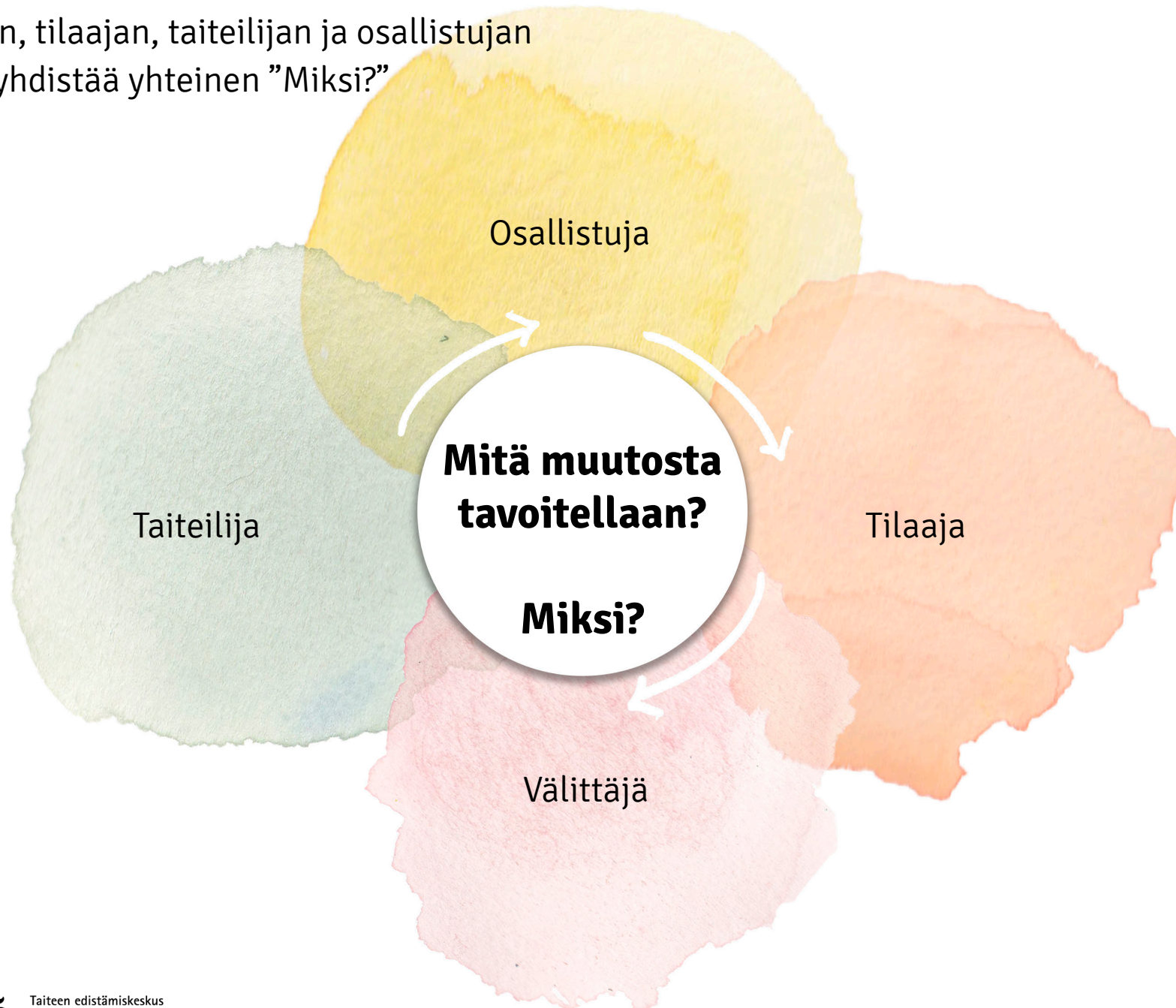
Tilaaja on taho, jonka tavoitteita taiteen keinoin tehty työ edistää

Osallistuja on yhteistyöprosessissa taiteen kokija (esimerkiksi työyhteisön jäsen tai sote-alan asiakas)

Taiteilija vastaa prosessin taiteellisesta ja luovasta työstä

Yhteistyöpolku:

Välittäjän, tilaajan, taiteilijan ja osallistujan polkuja yhdistää yhteinen ”Miksi?”

Välittäjän tehtäviä

Miten kehitän
yhteistyön arvoa?

Sopiminen tilaajan kanssa, työn tavoitteet

Prosessimuotoilu, vaiheistus

Sopiminen taiteilijan kanssa,
yhteistyön lähtökohdat

Sopimukset, taloushallinta

Tilat, käytännön järjestelyt

Viestintä osallistujille ja eri sidosryhmille

Dokumentaatio, työn näkyväksi tekeminen

Arviointi, mittaus

Jatkokehittäminen, uudet mahdollisuudet

Tilaajan rooli

Tarpeen ja
resurssien
tunnistaminen

Tarjoukset,
kilpailutus,
toteuttajan
löytäminen

Työstä sopiminen,
tavoitteiden
määrittely

Prosessin
onnistumisen
tukeminen, työn
integroiminen
organisaatioon

Arviointi ja
jatkokehittäminen

Sisäinen viestintä

Ulkoinen viestintä

Hallinto

Käytännön järjestelyt

Toteutus

Taiteilijan työ

Työstä sopiminen
välittäjän/tilaajan
kanssa:
**Mitä minulta
odotetaan?**

Luova suunnittelu, taiteellinen
prosessi:
Miten kytkeydyn työhön luovasti?

Jälkityö:
**Mitä opin ja vien
työssäni eteenpäin?**

Osallistujaviestintä: **Miten sanoitan
toimintaa ja kerron siitä?**

Sidosryhmäviestintä: **Miten teen työtä
arvokkaalla tavalla näkyväksi?**

Mitä tapahtuu?

Toteutus

Osallistujan vaiheet

Kutsun vastaanottaminen:

- Mihin pyydetään osallistumaan?
- Mihin taidetoteutus liittyy?
- Mitä tavoitteita toiminnalla on?
- Mitä osallistujalta odotetaan?
- Mitä odotuksia luodaan?

Taiteeseen osallistuminen...

...

...

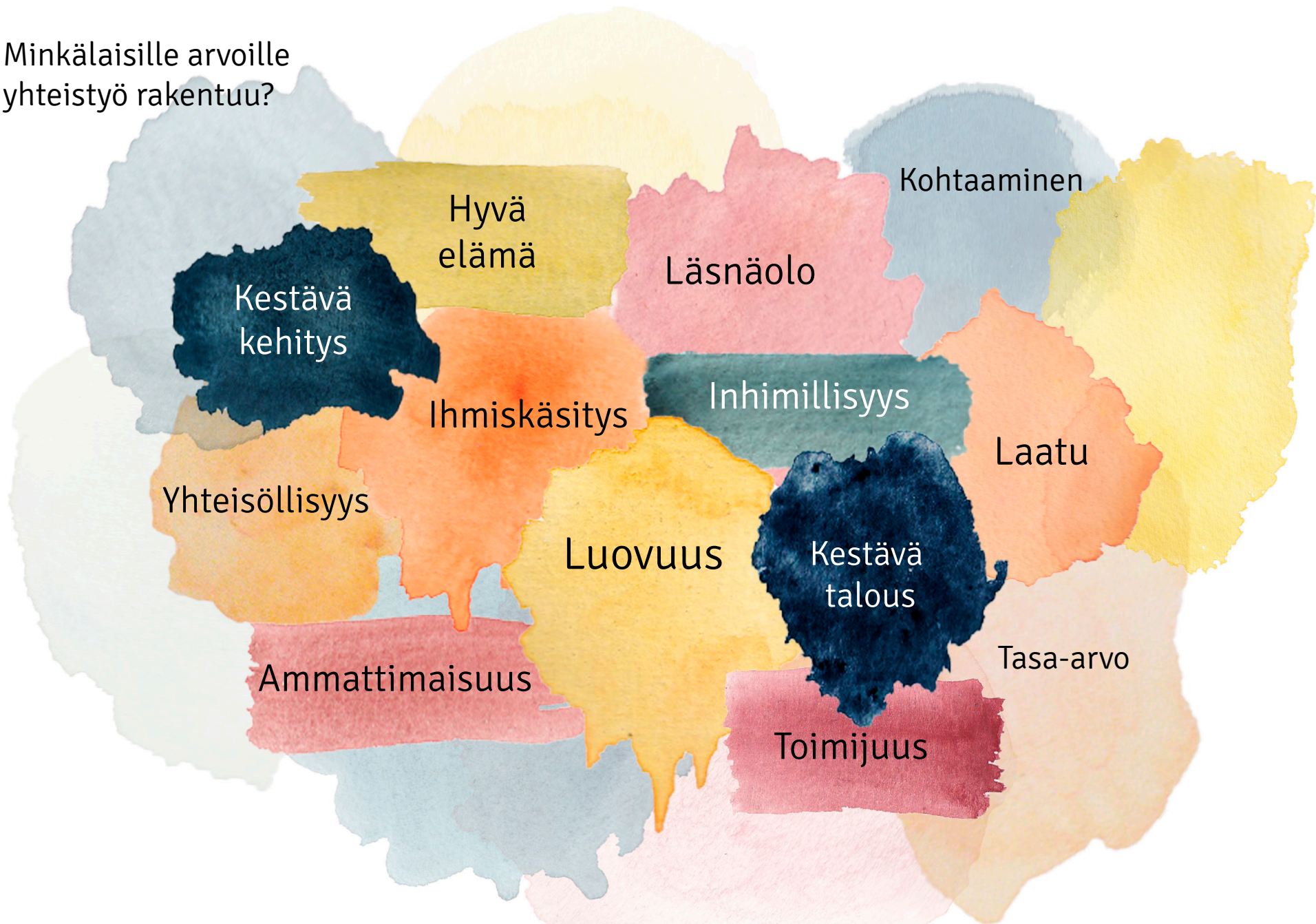
...

Taiteen vaikutukset

Merkitykset, jäljet

ARVOKARTTA

Minkälaisille arvoille yhteistyö rakentuu?

Lisätietoa

Materiaalin on toteuttanut Taiteen edistämiskeskus:

Krista Petäjäjärvi, [Taiteilijan asiantuntijuuden ja välittäjätoiminnan kehittämisohjelma](#)

Pia Houni ja Isto Turpeinen, [Kulttuurihyvinvoinnin asiantuntijapalvelu](#)

Visuaalinen toteutus: ENkollektiivi

Materiaali on vapaasti kaikkien käytettävissä. Lähde mainittava:
Taiteen edistämiskeskus, 2021.

Lue lisää ja osallistu keskusteluun!

[Taide osana organisaatioita T00-Facebook-ryhmä](#)

[Taidetta! Kulttuurihyvinvoinnin käsikirja](#)

[Näkökulmia taiteen ja kulttuurin tutkituista vaikutuksista, Sitra](#)

[Laki kuntien kulttuuritoiminnasta \(2019\)](#)

